5. 9. 2007

ID: 50024

Výklad projevu vůle

Pomocí výkladu projevu vůle nelze „nahrazovat“ nebo „doplňovat“ vůli, kterou jednající účastníci v rozhodné době neměli nebo kterou sice měli, ale kterou neprojevili.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 2615/2006, ze dne 26.7.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce L. M., zastoupeného advokátkou, proti žalované E. J., zastoupené advokátem, o neplatnost dohody o rozvázání pracovního poměru a o určení trvání pracovního poměru, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 49 C 346/98, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. října 2004 č.j. 15 Co 64/2003-100, tak, že rozsudek krajského soudu a rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 16. května 2002 č.j. 49 C 346/98-77 (s výjimkou výroku, jímž byla zamítnuta žaloba na určení, že pracovní poměr trvá) se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací Městskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal, aby bylo určeno, že „dohoda o rozvázání pracovního poměru uzavřená mezi žalobcem a žalovanou dne 11.5.1998 z důvodů v ust. § 42 odst. 1 písm. d) zák. práce je neplatná“, a že pracovní poměr žalobce u žalované „i nadále trvá“. Žalobu odůvodnil tím, že dne 28.4.1998 uzavřel se žalovanou pracovní smlouvu na dobu neurčitou, v níž byla sjednána také tříměsíční zkušební doba, přestože žalované „v té době bylo známo“, že rozhodnutím Č. s. s. z. ze dne 6.6.1994 byl žalobci přiznán částečný invalidní důchod. Dne 11.5.1998 žalovaná předložila žalobci „dohodu o rozvázání pracovního poměru“ a v této souvislosti mu „jako osobě právně nevzdělané“ oznámila, že „má na tento postup právní nárok a že žalobci nezbývá, než s dohodou souhlasit“. Následně žalobce zjistil, že „byl žalovanou uveden v omyl“, neboť zákoník práce neumožňuje uzavřít zkušební dobu s osobami uvedenými v ustanovení § 30 odst. 2 písm. d), mezi něž žalobce „s ohledem na svůj zdravotní stav patří“; proto podle jeho názoru je ujednání účastníků o zkušební době neplatné a „následně je tedy neplatná i dohoda o rozvázání pracovního poměru ve zkušební době“.

Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 18.5.2000 č.j. 49 C 346/98-27 určil, že „rozvázání pracovního poměru podle § 42 odst. 1 písm. d) zák. práce ve zkušební době je neplatné“, a rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na nákladech řízení 1.000,- Kč. Ve věci samé dospěl k závěru, že v pracovní smlouvě účastníků „nemohla být v platně sjednána zkušební doba“, protože žalobce byl v té době osobou se změněnou pracovní schopností (a byl poživatelem částečného invalidního důchodu), „o čemž byla žalovaná informována“, a také protože „bylo prokázáno, že žalobce napřed k žalované nastoupil a až teprve po několikadenní práci byla podepsána pracovní smlouva“. Za tohoto stavu „nemohl být skončen pracovní poměr ve zkušební době ani dohodou“, a proto podle názoru soudu prvního stupně je předmětné rozvázání pracovního poměru dohodou neplatné [§ 242 odst. 1 písm. a) a b) zák. práce].

K odvolání žalované Krajský soud v Brně usnesením ze dne 26.11.2001 č.j. 49 Co 311/2001-51 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Odvolací soud vytkl soudu prvního stupně, že „postupem podle § 95 o.s.ř.“ připustil změnu žaloby, ačkoli z obsahu protokolu o jednání ze dne 18.5.2000 „nelze bez vyloučení všech pochybností dovodit“, zda žalobce skutečně navrhl změnu žaloby nebo „pouze v rámci závěrečného návrhu nepřesně reprodukoval svůj původní žalobní návrh.“. Soudu prvního stupně proto uložil, aby v dalším řízení „postupem podle § 43 novelizovaného o.s.ř.“ žalobce vyzval „k upřesnění jeho protokolárního podání z 18.5.2000“ a o navrhované změně žaloby rozhodl pouze tehdy, bude-li obsah určitý a srozumitelný.

Městský soud v Brně poté rozsudkem ze dne 16.5.2002 č.j. 49 C 346/98-77 určil, že „dohoda o rozvázání pracovního poměru ve zkušební lhůtě, § 42 odst. 1 písm. d) zák. práce, ze dne 11.5.1998 uzavřená mezi žalobcem a žalovanou je neplatná“, žalobu o určení trvání pracovního poměru zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Na základě výsledků doplněného dokazování soud prvního stupně dovodil, že právní úkon, jehož neplatnosti se žalobce domáhá, „oba dva účastníci vnímali jako skončení pracovního poměru ve zkušební době“. Jestliže žalovaná tvrdila, že chtěla skončit pracovní poměr dohodou ve zkušební době, „dle sdělení žalobce se při podpisu úkonu takto nechovala“, a proto „úkon žalované vzbuzuje pochybnosti o tom, co chtěla projevit“. Ze strany

žalobce pak tento úkon „nebyl učiněn svobodně“, neboť mu žalovaná sdělila, že s ním může ukončit pracovní poměr ve zkušební době, „čímž byl žalobce uveden v omyl“. Vzhledem k uvedeným okolnostem, a protože „žalovaná nemohla se žalobcem ukončit pracovní poměr ve zkušební době, neboť zkušební doba (z důvodu změněné pracovní schopnosti žalobce) nebyla platně sjednána“, dospěl soud prvního stupně k závěru, že „úkon o skončení pracovní poměru dohodou ve zkušební době je neplatný“. Žalobu o určení trvání pracovního poměru zamítl s odůvodněním, že žalobce neprokázal naléhavý právní zájem na tomto určení, jestliže při jednání dne 16.5.2003 „uvedl, že by k žalované nenastoupil, neboť neví, co by se s ním dělo“.

K odvolání žalované Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 5.10.2004 č.j. 15 Co 64/2003-100 rozsudek soudu prvního stupně „v napadených výrocích I. a III.“ (tj. ve výroku o určení neplatnosti dohody o rozvázání pracovního poměru a ve výroku o nákladech řízení) potvrdil a rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení 5.225,- Kč „k rukám právní zástupkyně žalobce“. Odvolací soud po zdůraznění, že „skončení pracovního poměru dohodou předpokládá existenci dvoustranného právního úkonu, kdy strany projeví shodnou vůli k uzavření dohody“, dospěl ve shodě se soudem prvního stupně k závěru, že „předmětný právní úkon nebyl dohodou, ale byl jednostranným právním úkonem ze strany žalované – zrušením pracovního poměru ve zkušební době“, a že podpis žalobce na listině obsahující tento úkon „je pouze stvrzením převzetí této listiny, nikoli vyjádření vůle k dohodě“. Vycházel především z výslechu žalobce, z něhož vyplývá, že žalobce „vůli ukončit pracovní poměr dohodou neměl“, nýbrž „byl naopak veden tím, že s ním ze strany žalované bude ukončen pracovní poměr z jejího rozhodnutí“. Podle názoru odvolacího soudu „již tato okolnost sama o sobě vylučuje existenci dohody o skončení pracovního poměru“, a to i přesto, že předmětná listina „je nadepsána jako dohoda“, neboť – jak zdůraznil - „nelze přehlédnout“, že „slovo dohoda je v listině předtištěno“ a že „přímo v textu listiny je výslovně uvedeno, že jde o ukončení pracovního poměru ve zkušební době“, včetně odkazu na zákonné ustanovení, které připouští právě tuto možnost skončení pracovního poměru. Protože v průběhu řízení „bylo prokázáno, že žalobce byl uznán Č. s. s. z. osobou částečně invalidní“, nebylo možno se žalobcem platně sjednat zkušební dobu a ani „nemůže být za tohoto stavu se žalobcem zrušen pracovní poměr ve zkušební době“ bez ohledu na to, že žalovaná o částečné invaliditě žalobce nevěděla. Odvolací soud „ze všech těchto důvodů“ uzavřel, že „skončení pracovního poměru ze dne 11.5.1998 je neplatné“.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost dovozovala z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. Namítala, že není správný závěr soudů o tom, že „listina podepsaná žalobcem a žalovanou dne 11.5.1998 nadepsaná jako dohoda o skončení pracovního poměru a obsahující veškeré náležitosti dohody o skončení pracovního poměru“ není dohodou o skončení pracovního poměru, nýbrž že se jedná o jednostranné zrušení pracovního poměru ve zkušební době učiněné ze strany žalované dne 11.5.1998. Podle jejího názoru jde o závěr, který je založen „pouze a výhradně na ničím nedoložených tvrzeních žalobce“ o tom, že neměl v úmyslu se žalovanou uzavřít dohodu o skončení pracovního poměru a že se „pouze podřizoval jednostrannému svévolnému jednání žalované, které mělo za cíl ukončení pracovního poměru žalobce u žalované“. Kromě toho se dovolatelka domnívá, že soudy „porušily zcela zásadním způsobem základní pravidla občanského soudního řízení“, neboť „za situace, kdy soudy naznaly, že listina ze dne 11.5.1998 je jednostranným úkonem žalované, měla být žaloba zamítnuta z důvodu, že touto žalobou se žalobce domáhal neplatnosti právního úkonu, který nikdy nebyl podle názoru soudů učiněn“. Žalovaná navrhla, aby dovolací soud rozsudky soudů obou stupňů zrušil.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o.s.ř.), se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř.], jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř.], nebo jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. a jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.].

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem [§ 237 odst. 3 o.s.ř.].

Žalobce napadá dovoláním rozsudek odvolacího soudu, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně o věci samé potvrzen. Protože dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. není v této věci přípustné (oběma rozsudky vydanými v této věci rozhodl soud prvního stupně ohledně dovoláním dotčeného předmětu řízení stejně – žalobě vyhověl), může být přípustnost dovolání v této věci založena jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. přitom není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané věci odvolací soud – jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku – řešil mimo jiné právní otázku náležitostí právního úkonu a výkladu projevu vůle. Tuto otázku však odvolací soud vyřešil v rozporu s ustálenou judikaturou. Vzhledem k tomu, že posouzení uvedené otázky bylo pro rozhodnutí projednávané věci významné (určující), představuje napadený rozsudek odvolacího soudu z tohoto hlediska rozhodnutí, které má po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu je v tomto směru podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. přípustné.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř. provedeném bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat – s ohledem na to, že předmětem řízení je právní úkon učiněný dne 11.5.1998 - podle zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 30.9.1999 [tj. přede dnem, kdy nabyl účinnost zákon č. 167/1999 Sb., kterým se mění (též) zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů] - dále jen „zák. práce“.

Podle ustanovení § 240 odst. 1 zák. práce právní úkon (pracovní smlouva, dohoda o rozvázání pracovního poměru, zrušení pracovního poměru ve zkušební době apod.) je projev vůle směřující ke vzniku, změně nebo zániku těch práv nebo povinností, které právní předpisy s takovým projevem spojují.

Podle ustanovení § 240 odst. 2 zák. práce projev vůle může být učiněn jednáním nebo opomenutím; může se stát výslovně nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, co chtěl účastník projevit.

Podle ustanovení § 240 odst. 3 zák. práce je třeba projev vůle vykládat tak, jak to se zřetelem k okolnostem, za kterých byl učiněn, odpovídá pravidlům slušnosti a občanského soužití.

I když zákoník práce ani jiné právní předpisy obecně nestanoví náležitosti pracovněprávních úkonů, lze [kromě jiného i z ustanovení o jejich neplatnosti - srov. zejména § 242 odst. 1 písm. a) až e) zák. práce] dovodit, že se jedná o právní skutečnosti, které spočívají v určitém lidském chování, pro které je charakteristická jednota (shoda) vůle a projevu. Obecná teorie práva v tomto směru hovoří náležitostech vůle, náležitostech projevu a náležitostech poměru projevu a vůle.

Základním předpokladem vzniku právního úkonu je především svobodná a vážná vůle jako psychický vztah jednajícího subjektu k zamýšlenému (chtěnému) následku. Protože vůle je jevem psychického nitra člověka, a tudíž sama o sobě není navenek zřejmá, může mít význam jen tehdy, je-li vyjádřena navenek (objektivizována) prostřednictvím jejího projevu tak, aby byla seznatelná jiným subjektům, tj. zpravidla těm fyzickým nebo právnickým osobám, jimž je adresována. Projev vůle proto musí být určitý a srozumitelný, jinak je právní úkon neplatný [srov. § 242 odst. 1 písm. b) zák. práce]. Má-li vzniknout dvoustranný (vícestranný) právní úkon (dohoda) je třeba, aby projev vůle obou jednajících subjektů byl shodný. Pro posouzení obsahu projevu vůle (a tomu odpovídající povahy právního úkonu) přitom není podstatná tzv. vnitřní výhrada (mentální rezervace) jednajícího účastníka, tedy, zda účastník při projevování vůle sledoval jiný cíl, než který ve skutečnosti projevil, a významný není ani motiv či pohnutka, tj. vzdálenější předpoklady a představy, z nichž jednající vychází a které vedou k utváření jeho vůle, avšak zůstávají skryty a druhá strana o nich neví. Podstatné totiž je toliko to, co lze objektivními hledisky hodnotit, tedy to, jakou vůli účastník (účastníci) ve skutečnosti projevil. „To, co si strana myslí, je zcela nerozhodné; k normotvornému procesu patří jedině projev vůle, ostatní je úplně nerozhodné. Jen to, co obsahuje projev vůle, je obsahem smlouvy…“ (srov. Sedláček, J., Rouček, F.: Komentář k čsl. obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, Praha 1936, díl IV., s. 78).

O obsahu právního úkonu mohou - tak, jako tomu bylo v projednávané věci - vzniknout pochybnosti. Pro takový případ se v ustanovení § 240 odst. 3 zák. práce uvádí pravidla, pomocí kterých lze neurčitost nebo nesrozumitelnost

projevu vůle odstranit. Interpretují-li proto účastníci ve svých přednesech či výpovědích v průběhu řízení projev vůle odlišným způsobem, pak taková situace neznamená, že obsah projevené vůle nelze zjistit, neboť zájmy a postoje účastníků v průběhu soudního řízení již nemusejí odpovídat jejich původní vůli, kterou projevili. V takovém případě se soud musí pokusit tento nesoulad odstranit výkladem projevu vůle.

Výslovný projev vůle se vykládá především podle použitého slovního vyjádření (podle smyslu, které požité slovní vyjádření obvykle znamená). Současně je třeba přihlížet ke všem okolnostem, za kterých bylo slovní vyjádření učiněno a zda za těchto okolností bylo mezi účastníky zřejmé, o jaký právní úkon se jedná (jaká práva nebo povinnosti měla podle něj vzniknout, změnit se nebo zaniknout); rozhodné jsou přitom jen okolnosti, existující v době, v níž byl projev vůle učiněn. Celkové zhodnocení všech rozhodných okolností pak musí odpovídat pravidlům slušnosti a občanského soužití. Výklad projevu vůle (§ 240 odst. 3 zák. práce) může směřovat jen k objasnění jeho obsahu, tedy ke zjištění toho, co bylo skutečně projeveno. Pomocí výkladu projevu vůle nelze „nahrazovat“ nebo „doplňovat“ vůli, kterou jednající účastníci v rozhodné době neměli nebo kterou sice měli, ale kterou neprojevili (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14.10.1996 sp. zn. 3 Cdon 946/96, uveřejněný pod č. 29 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1997).

V projednávané věci lze odvolacímu soudu přisvědčit, že obsah listiny ze dne 11.5.1998 není sám o sobě zcela jednoznačný. Z listiny vyplývá, že obsahuje – jak je zřejmé, z jejího označení a záhlaví („Dohoda o rozvázání pracovního poměru“, kterou „uzavírají“ žalobce a žalovaná) a z toho, že byla oběma účastníky podepsána – dvoustranný právní úkon (dohodu); na druhé straně je v souvislosti s uvedením důvodu rozvázání pracovního poměru („ve zkušební době“) zmíněno zákonné ustanovení „§ 42 odst. 1 písm. d) ZP“, v němž je uveden jako způsob rozvázání pracovního poměru zrušení ve zkušební době, které pojmově představuje jednostranný právní úkon, který je povolán učinit jak zaměstnavatel, tak zaměstnanec. Uvedené nejasnosti obsažené v listině ze dne 11.5.1998 je ovšem možné – jak se o to pokusil i odvolací soud - odstranit pomocí výkladu projevu vůle. S názorem odvolacího soudu, že „předmětný právní úkon nebyl dohodou, ale byl jednostranným právním úkonem ze strany žalované – zrušením pracovního poměru ve zkušební době“, a že podpis žalobce na listině obsahující tento úkon „je pouze stvrzením převzetí této listiny, nikoli vyjádření vůle k dohodě“, však zatím nelze vyslovit souhlas.

Ze samotné listiny ze dne 11.5.1998 obsahující sporný projev vůle je zřejmé, že účastníci „uzavřeli dohodu o rozvázání pracovního poměru“ (tedy dohodu ve smyslu ustanovení § 43 zák. práce), podle níž „pracovní poměr žalobce skončí dne 7.5.1998“. Oproti tomu je v souvislosti s uvedením důvodu rozvázání pracovního poměru („ve zkušební době“) zmíněn „§ 42 odst. 1 písm. d) ZP“. Za tohoto stavu jsou pro výklad projevů vůle účastníků rozhodující kromě údajů uvedené v označení listiny a jejím záhlaví, rovněž okolnosti, za kterých byl tento projev vůle učiněn (srov. § 240 odst. 3 zák. práce), aby byl získán podklad pro posouzení, zda pracovní poměr měl být ve skutečnosti rozvázán podle „§ 42 odst. 1 písm. d) ZP“, tedy zrušením ve zkušební době, anebo na základě „dohody“ ke dni 7.5.1998.

Odvolací soud svůj názor o povaze právního úkonu obsaženého v listině ze dne 11.5.1998 založil na „skutečnosti vyplývající z provedeného dokazování“, že žalobce „vůli ukončit pracovní poměr dohodou neměl“, nýbrž že „byl veden tím, že s ním ze strany žalované bude ukončen pracovní poměr z jejího rozhodnutí“. Odvolací soud však (kromě toho, že účinky právního úkonu směřujícího ke skončení pracovního poměru lze vztáhnout nejvýš ke dni, kdy byl úkon učiněn, a je vyloučeno rozvázat pracovní poměr „zpětně“) opominul, že za daného stavu šlo pouze o vnitřní výhradu (mentální rezervaci) žalobce, která zůstala neprojevena (srov. výpověď žalobce dne 16.5.2002 k dotazu, „proč tuto dohodu podepsal“ - „…by bylo jedno, zda by ji podepsal či ne“), a proto nebyla pro posouzení obsahu projevené vůle významná. Podstatné z tohoto hlediska – jak bylo zmíněno již výše – je totiž pouze to, co lze objektivními hledisky hodnotit, tedy to, jakou vůli žalobce nakonec ve skutečnosti projevil. Tvrdí-li tedy žalobce, že v daném případě šlo o (neplatné) zrušení pracovního poměru ve zkušební době, zatímco žalovaná tvrdí, že účastníci uzavřeli dohodu o skončení pracovního poměru, je na každém z nich, aby za situace, kdy je písemný právní úkon obsažený v listině ze dne 11.5.1998 nejasný, prokázali své tvrzení na základě okolností, za kterých byl uvedeného dne úkon učiněn. Kdyby tyto okolnosti i poté, co byly předmětem dokazování, zůstaly nejasné a nezdařilo se je zjistit tak, aby mohly být způsobilým podkladem pro závěr, o jaký právní úkon se v listině z 11.5.1998 jedná, nezbývalo by než uzavřít, že právní úkon trpí takovou vadou projevu vůle, že je pro nesrozumitelnost neplatný [§ 242 odst. 1 písm. b) zák. práce].

Z uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek odvolacího soudu není správný. Nejvyšší soud České republiky jej proto podle ustanovení § 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř. zrušil; protože důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud České republiky v odpovídajícím rozsahu i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Nájem bytu
- Nároky pozůstalých (exkluzivně pro předplatitele)
- Odpovědnost státu za újmu (exkluzivně pro předplatitele)
- Promlčení (exkluzivně pro předplatitele)
- Valná hromada (exkluzivně pro předplatitele)
- Doručování
- Zastoupení
- Zánik závazku
- Zadržovací právo
- Insolvenční řízení (exkluzivně pro předplatitele)
- Nemajetková újma, nutná obrana (exkluzivně pro předplatitele)